

Sygn. akt VIII U 1579/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st.sekr.sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy **D. D.**

przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w G.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania D. D.

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w G.

z dnia 21 sierpnia 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1579/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 roku Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w G. odmówił D. D. rozłożenia na raty lub odstąpienia od żądania przez organ emerytalny zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej z uwagi na brak okoliczności związanych z sytuacją rodzinną i materialną.

W odwołaniu od powyższej decyzji D. D. zarzucił Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego naruszenie przepisów postępowania administracyjnego polegające na niewyczerpującym zebraniu i rozpatrzeniu całego materiału dowodowego i nie podjęcia kroków zmierzających do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego w oparciu o przedłożony wniosek o rozłożenie na raty bądź umorzenie zaległości wraz z odsetkami z tytułu pobranej renty rodzinnej uznanej za świadczenie nienależne. Mając to na uwadze wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i uwzględnienie wniosku o rozłożenie na raty bądź umorzenie zaległości wraz z odsetkami z tytułu pobranej renty rodzinnej. W uzasadnieniu wskazał, że wniósł o umorzenie zaległości, względnie o rozłożenie na raty należności wraz z odsetkami z tytułu pobranej renty rodzinnej uznanej za świadczenie nienależne. Wniosek ten nie został uwzględniony. Wskazał również, iż ciężka sytuacja rodzinna uniemożliwia mu jednorazowy zwrot całego świadczenia wraz z ustalonymi odsetkami.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując w całości stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Jednocześnie wskazał, iż Dyrektor WBE poinformował skarżącego, że może rozłożyć na raty nienależnie pobrane świadczenie pieniężne bądź też odstąpić od żądania jego zwrotu jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności. W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego Dyrektor WBE ustalił, że przychód na jednego członka rodziny skarżącego wynosi 2 372,83 zł tym samym sytuacja materialna rodziny skarżącego nie uzasadnia uwzględnienia takiego wniosku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. D., ur. (...), od dnia 2 maja 2013 roku prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest organizacja imprez okolicznościowych.

D. D. był uprawniony do renty rodzinnej po zmarłym ojcu G. D..

Świadczenie rentowe, wobec kontynuowania nauki, było przyznawane ubezpieczonemu, stosownymi decyzjami Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego, do dnia lipca 2013 roku.

/okoliczności bezsporne/

D. D. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z mamą, siostrą oraz jej mężem. Mama ubezpieczonego prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest strzyżenie zwierząt. Działalność ta jest aktualnie zawieszona zaś mama ubezpieczonego wykonuje pracę na podstawie stosunku pracy w wymiarze 1/4 etatu.

Siostra ubezpieczonego uczy się w technikum z internatem. Koszt nauki wynosi ok. 300 złotych miesięcznie i otrzymuje rentę rodzinną w kwocie ok. 2 000 złotych.

W okresie od 1 września 2012 roku do dnia 28 stycznia 2013 roku D. D. był słuchaczem I semestru w Policealnej Szkole (...) na kierunku (...), lecz nie uczęszczał na zajęcia i tym samym nie pisał prac kontrolnych oraz nie zdawał wymaganych egzaminów. Decyzją z dnia 28 stycznia 2013 roku został skreślony z listy słuchaczy.

D. D. cieszy się dobrym stanem zdrowia.

/okoliczności bezsporne/

W okresie od 14 stycznia 2013 roku do dnia 13 grudnia 2013 roku na prywatne konto bankowe D. D. oraz jego konto prowadzone w ramach działalności gospodarczej wpłynęły 63 004 złote.

/dowody: wydruki z kont koperta k. 26/

Decyzją z dnia 10 czerwca 2013 roku Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w G. zobowiązał D. D. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia – renty rodzinnej za okres od 1 września 2012 roku do 31 stycznia 2013 roku w kwocie 6 103,45 zł wraz z należnymi odsetkami.

Rozpatrując wniosek D. D. z dnia 1 lipca 2013 roku Decyzją z dnia 21 sierpnia 2013 roku Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w G. odmówił rozłożenia na raty lub odstąpienia od żądania przez organ emerytalny zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej z uwagi na brak okoliczności związanych z sytuacją rodzinną i materialną ubezpieczonego.

/okoliczności bezsporne/

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, w tym w aktach ubezpieczeniowych G. D., bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich rzetelności i prawdziwości. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia ich wiarygodności z urzędu. Podstawę ustaleń faktycznych stanowił również dowód z przesłuchania w charakterze strony D. D., który zeznawał na okoliczność wykonywanej pracy oraz sytuacji rodzinnej i ekonomicznej prowadzonego przez niego gospodarstwa domowego. Sąd dał wiarę tym zeznaniom były one zgodne z

pozostałym zebranych w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów jak również Sąd uznał je za szczere i spójne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego D. D. jako niezasadne należało oddalić.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy organ rentowy zasadnie odmówił rozłożenia na raty lub odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranej przez ubezpieczonego renty rodzinnej w kwocie 6 130,45 złotych.

Rozważania nad zasadnością odwołania należy odnieść do treści art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2013 roku poz. 666), zgodnie z którym organ emerytalny może odstąpić od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych w całości lub w części, zmniejszyć wysokość potrąceń z tego tytułu ustaloną na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych lub zawiesić dokonywanie tych potrąceń na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności.

Sąd dokonując wykładni zwrotu ustawowego „szczególnie uzasadnione okoliczności” zważył, że przepis ten ma charakter ochronny a jego celem jest zabezpieczenie zobowiązanych do spłaty należności przypadających na rzecz organu rentowego przed pozbawieniem ich wskutek powyższego możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W ocenie Sądu wśród okoliczności, które wchodzą w zakres powyższego zwrotu wymienić można przykładowo: brak majątku, z którego możliwe byłoby dochodzenie od osoby zobowiązanej zwrotu świadczeń; ustalenie, że w przypadku zwrotu świadczeń osoba zobowiązana lub osoby pozostające na jej utrzymaniu zostałyby pozbawione niezbędnych środków utrzymania; ciężką chorobę powodującą niezdolność do pracy lub niepełnosprawność osoby zobowiązanej, członka jej rodziny lub innej osoby pozostającej na jej utrzymaniu; wiek osoby zobowiązanej; zdarzenia losowe (kradzież, wypadek, pożar, powódź, inne klęski żywiołowe) powodujące szczególne trudności w sytuacji materialnej osoby zobowiązanej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż

Żadne z powyższych okoliczności w przypadku skarżącego nie zaistniały. D. D. jest osobą zdrową i nie posiada nikogo na swoim utrzymaniu (mama pracuje, zaś siostra pobiera rentę rodzinną). Wskazać również należy, iż D. D. osiąga dochody, z których ma możliwość spłacenia nienależnie pobranego świadczenia, bowiem w okresie od 14 stycznia 2013 roku do dnia 13 grudnia 2013 roku na prywatne konto bankowe D. D. oraz jego konto prowadzone w ramach działalności gospodarczej wpłynęły 63 004 złote. Przypomnieć w tym miejscu należy, iż Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego żąda od ubezpieczonego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 6 103,45 złotych, co stanowi ok. 10% jego rocznych przychodów. Tym samym nie sposób stwierdzić, aby ubezpieczony nie posiadał środków na spłatę tego zadłużenia.

Tym samym, w ocenie Sądu, stwierdzić należy, iż nie zaszły żadne szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych w całości lub w części od D. D. bądź też rozłożenie ich na raty.

Odnosząc się zaś do argumentacji odwołującego się, dotyczącej wydania przez organ rentowy decyzji z naruszeniem przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, należy wskazać, że nie zasługuje ona na uwzględnienie. W postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zastosowanie znajdują przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a nie przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z czym nie ma możliwości badania w świetle przepisów tego kodeksu prawidłowości wydanej przez organ rentowy decyzji. Sąd ubezpieczeń społecznych - jako sąd powszechny - może i powinien dostrzegać jedynie takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego (por. uchwały Sądu Najwyższego z 21 listopada 1980r., III CZP 43/80, OSNCP 1981 nr 8, póź. 142, z 27 listopada 1984r., III CZP 70/84, OSNCP 1985 nr 8, póź. 108 oraz z 21 września 1984r., III CZP 53/84, OSNCP 1985 nr 5-6, póź. 65),

jako przedmiotu odwołania. Stwierdzenie takiej wady następuje jednak tylko dla celów postępowania cywilnego i ze skutkami dla tego tylko postępowania. Sąd Okręgowy podziela powyżej wyrażone stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z 28 maja 2002r., II UKN 356/01, OSNP 2004/3/52, przychylając się do stwierdzenia, iż postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnej jest samodzielnym postępowaniem administracyjnym ograniczającym się do ustalenia, czy decyzja dotknięta jest jedną z wad wymienionych w art. 156 § 1 pkt 1-7 k.p.a. Rozstrzygnięcie kończące to postępowanie następuje w drodze decyzji (art. 158 § 1 k.p.a.) podejmowanej przez organ administracji publicznej (art. 156 § 1 k.p.a.), toteż orzekanie w tej kwestii przez sąd powszechny byłoby naruszeniem kompetencji właściwego organu administracji publicznej.

Mając zatem na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności, Sąd doszedł do przekonania, iż zaskarżona decyzja Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego była zasadna.

W konkluzji, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. w związku z cytowanymi przepisami, orzekł jak w wyroku.

Sędzia SO Elżbieta Trybulec – Czernek